

Universitatea
Pedagogică
de Stat
„Ion Creangă”

Catedra Istorie
și Geografie

Universitatea de Stat
din Moldova

Institutul Patrimoniului
Cultural de Stat
din Chișinău

Universitatea Pedagogică
de Stat „M.P. Dragomanov”
din Kiev, Ucraina

Conferința științifică / Academic Conference
CERCETAREA ISTORIEI ȘI PATRIMONIULUI
CULTURAL LOCAL ÎN CONTEXTUL DEZVOLTĂRII
DURABILE A SOCIETĂȚII /
HISTORICAL RESEARCH AND THE INVESTIGATION OF
LOCAL CULTURAL HERITAGE IN THE FRAMEWORK OF
SUSTAINABLE SOCIETAL DEVELOPMENT

Chișinău, Republica Moldova / Republic of Moldova

24-25 septembrie 2021 / September 24-25, 2021

Organizator / Organizer:

Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chișinău /
„Ion Creangă” State Pedagogical University

Facultatea Filologie și Istorie / Faculty of Philology and History
Catedra Istorie și Geografie / Department of History and Geography

COMITETUL ORGANIZATORIC / ORGANIZING COMMITTEE

CHICUȘ Nicolae, dr. în istorie, prof. univ. – Președinte.

NOROC Larisa, dr. în istorie, conf. univ. – Copreședinte.

URSU Valentina, dr. în istorie, conf. univ. – Copreședinte

TOPOR Gabriela, dr. în filologie, conf. univ.

ARDELEAN Elena, dr. în studiul artelor

МОРОЗОВА Ольга, доктор исторических наук, доцент

КВИЛИНKOBA Елизавета, доктор исторических наук, доцент

КОЗАКЕВИЧ Олена, доктор исторических наук

SAVIȚCHI Corina, lector universitar

BULICANU Ion, lector universitar

PINTILII Ecaterina, specialist principal

OBADĂ Alexandru, master

GRECU Valentina, masterandă

COMITETUL ȘTIINȚIFIC / ACADEMIC BOARD

CHICUȘ Nicolae, dr. în istorie, prof. univ., Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chișinău, Republica Moldova.

TOPOR Gabriela, dr. în filologie, conf. univ., Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chișinău, Republica Moldova.

NOROC Larisa, dr. în istorie, conf. univ., Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chișinău, Republica Moldova.

URSU Valentina, dr. în istorie, conf. univ., Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chișinău, Republica Moldova.

ARDELEAN Elena, dr., Universitatea „Al. I. Cuza”, Iași, România.

МОРОЗОВА Ольга, доктор исторических наук, доцент, Черноморский национальный университет имени Петра Могилы, г. Николаев, Украина.

КВИЛИНKOBA Елизавета, доктор исторических наук, доцент, Национальная Академия Наук Беларуси.

КОЗАКЕВИЧ Олена, доктор исторических наук Институт народоведения Национальной Академии Наук Украины, Львов.

Locul desfășurării/ Venue: Chișinău, Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă”,

str. I. Creangă, 1, bloc 1 /

UPSC, 1, I. Creangă Str., Building 1

PROGRAMUL CONFERINȚEI / CONFERENCE PROGRAM

Vineri, 24 septembrie 2021 /

Friday, 24 September 2021

Bloc 1, et. 1, Clasa Viitorului / Building 1, 1st Floor, Room of the Future (Clasa Viitorului)

11.00-11.30 Înregistrarea participanților / Registration of the participants

11.30-11.45

DESCHIDEREA CONFERINȚEI

Link: <https://meet.google.com/yov-mfjv-abz>

Cuvânt de deschidere / Opening remarks:

Dr. Larisa NOROC, Șefa Catedrei de Istorie și Geografie, Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chișinău.

Mesaje de salut / Greetings:

Dr. Alexandra BARBĂNEAGRĂ, Rectorul Universității Pedagogice de Stat „Ion Creangă” din Chișinău

Др. В.П. АНДРУЩЕНКО, профессор, академик Академии Наук Украины, Ректор Национального Педагогического Университета имени М.П. Драгоманова, г. Киев, Украина.

Dr. Gabriela TOPOR, Decanul Facultății de Filologie și Istorie, Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chișinău.

11.45-12.30

ȘEDINȚA PLENARĂ / PLENARY SESSION

Link: <https://meet.google.com/yov-mfjv-abz>

Moderator / Chair: Dr. Nicolae Chicuș

Vorbitori / Keynote Speakers:

1. **Dr. Valentin CUȘCĂ**, Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chișinău. Post adevărul și impactul acestui fenomen în sfera valorilor educaționale.
2. **Dr. hab. Елизавета КВИЛИНKOBA**, Национальная Академия Наук Беларуси. Значимость этнической и гражданской идентичности у молдаван Беларуси через призму понятия «Родина».
3. **Ion ȘTEFĂNIȚĂ**, Agenția de inspectare și restaurare a monumentelor, Republica Moldova. Modele de bune practici de dezvoltare durabilă și valoarea economică a patrimoniului cultural.

12.30-13.00

PREZENTARE DE CARTE / BOOK LAUNCH AND PRESENTATION

Moderator / Chair: Dr. Valentina URSU, Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chișinău.

Educația în spiritul valorilor naționale din perspectiva dialogul pedagogic. Volumul cu materialele Simpozionului științific, 27-28 martie 2020. NOROC L., URSU V. (coord.). Chișinău: „Garomont Studio”, 2020, 530 p.

Vorbitori: Dr. Nicolae CHICUȘ, Dr. Natalia PROCOP, Dr. Valentina ENACHI

Discuții / Discussions

13.00 – 14.00 Pauză / Lunch break

14.00 – 17.00

Desfășurarea lucrărilor pe secțiuni / Thematic Panels

SECȚIUNEA I / PANEL I:

**PERSECTIVE MODERNE ȘI CONTEMPORANE DE CERCETARE A
ISTORIEI / MODERN AND CONTEMPORARY PERSPECTIVES ON
HISTORICAL RESEARCH**

Vineri, 24 septembrie, 14.00-17.00/

Friday, 24 September, 14.00-17.00

Bloc 1, et. 2, Clasa Viitorului / Building 1, 2nd Floor, Room of the Future
(Clasa Viitorului)

Link: <https://meet.google.com/cfd-ezry-fwg>

Moderatori / Chairs: Dr. Nicolae CIUBOTARU, drd. Viorel BOLDUMA

Comunicări / Presentations:

1. **Dr. hab. Valentin TOMULEȚ**, Universitatea de Stat din Moldova. Statistica militară rudă din 1825 – sursă de patrimoniu în studierea istorie Ținutului Orhei.
2. **Dr. Alexandru FURTUNĂ**, Rezervația Natural-Culturală „Orheiul Vechi”. Aspecte istorico-folclorice și epistolare privind serviciul militar al basarabenilor și participarea lor la diverse conflagrații (sec. al XIX-lea – înc. sec. XX).
3. **Dr. Володимир ЛУЩАЙ**, Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова, Київ, Україна. Історико-етнографічні та етнополітичні аспекти молдовського етногенезу:

4. **Dr. Ольга МОРОЗОВА**, Черноморский национальный университет имени Петра Могилы, г. Николаев, Украина. Проблема хронологии в исторических исследованиях на примере украинской национально-демократической революции;
5. **Dr. Silvia CHICU**, Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chișinău. „Traseism politic” in Tara Moldovei in secolul al XVI-lea.
6. **Drd. Veronica MELINTI**, Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chișinău. Politica fiscală a instituțiilor administrative locale ale orașului Chișinău în perioada 1812-1828.
7. **Dr. Nicolae CIUBOTARU**, Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chișinău. Chestiunea organizării forțelor armate în revoluția de la 1848 în Principatele Române.
8. **Drd. Viorel BOLDUMA**, Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chișinău. Tentative de emigrare a populației din județele Akkerman și Izmail în Extremul Orient în anii 1893-1895.
9. **Александр ПОТЫЛЬЧАК**, доктор исторических наук, профессор, Национальный педагогический университет имени М.П. Драгоманова, г. Киев, Украина. Румынские военнопленные в советских лагерях на территории Украины (1943-1950): содержание, смертность, репатриация.
10. **Dr. Ольга ГАЙДАЙ**, Черноморский национальный университет имени Петра Могилы (Николаев, Украина). Сохранение культурного наследия в Украине: правовые основы музейной деятельности.
11. **Dr. Олена КОЗАКЕВИЧ**, Институт народоведения Национальной академии наук Украины, Львов. Этнолокальные и художественные особенности народной одежды бойков конца XIX – начала XXI вв.: ажурные чепцы (на основании полевых материалов и музейных коллекций Украины и Польши).
12. **Dr. Angela LISNIC**, Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chișinău. Conexiuni și interferențe ale multiculturalismului în „Însemnările Prințului Serghei Urusov”.
13. **Dr. Nicolae CHICUȘ**, Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chișinău. Dinamica mortalității în Republica Moldova în anii '50-'60 ai sec. XX. Studiu de caz: localitatea Bolohani, raionul Orhei.
14. **Dr. Valeria COZMA**, Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chișinău. Titlu rezervat.
15. **Master Alexandru OBADĂ**, Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chișinău. Conservarea și promovarea obiectelor de patrimoniu prin metoda scanării și modelării 3D.

SECȚIUNEA II / PANEL II:
**ISTORIE, PATRIMONIU ȘI MEMORIE CULTURALĂ / HISTORY,
HERITAGE, AND CULTURAL MEMORY**
Vineri, 24 septembrie, 14.00-17.00/
Friday, 24 September, 14.00-17.00

Sala Orange, bloc 1, et. 2 / Reading Room of the UPSC Library, Building 1,
2nd floor

Link: <https://meet.google.com/zcn-qhum-pex>

Moderatori / Chairs: Dr. Valentina ENACHI, Dr. Vasile MAXIM

Comunicări / Presentations:

1. **Dr. Elena ARDELEAN**, Universitatea „Al.I. Cuza” din Iași, România. Artă cărții în perioada domniei Sf. Constantin Brâncoveanu.
2. **Drd. Daniela CURELEA**, Colegiul Tehnic „Cibinium” Sibiu; **Dr. Dragoș CURELEA**, Colegiul Tehnic Energetic Sibiu, România. Meniul la Dejunul de Gală oferit la Casa Regală a României în Vremea lui Carol al II-lea (1930-1939).
3. **Drd. Viorel Romus LAIU**, Seminarul Teologic Ortodox „Veniamin Costachi” – Mănăstirea Neamț. Mănăstirea Secu-Neamț – mărturie peste veacuri.
4. **Drd. Elena-Diana SPIRIDON**, Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava, România. Salvarea obiectelor de patrimoniu de la mănăstirile din zona Neamțului în Primul Război Mondial.
5. **Dr. Valentina ENACHI**, Universitatea Pedagogică „Ion Creangă”. Democratizarea și mișcarea națională din Republica Moldova la feminin. Participarea femeilor la evenimentele social-politice în anii 90 ai secolului XX.
6. **Dr. Valentin ARAPU**, Institutul Patrimoniului Cultural, MEC, **Gabriel ARAPU**, Universitatea de Stat de Medicină și Farmacie „Nicolae Testemițeanu”. Sfânta Mare Muceniță Varvara – ocrotitoare de boli prin prisma interconexiunilor patrimoniului cultural (Aspecte onomastice, etnologice și ecleziastice).
7. **Dr. Natalia GRĂDINARU**, Institutul Patrimoniului Cultural. Normele de gestionare rațională a resurselor mediului în practicarea meșteșugurilor tradiționale.
8. **Dr. Marina MIRON**, AO Asociația de Dezvoltare a Turismului în Moldova; **Dr. Viorel MIRON**, AO Asociația de Dezvoltare a Turismului în Moldova, Chișinău, Republica Moldova. Patrimoniul cultural material și imaterial în memoria localnicilor din Valea Nistrului de Jos.
9. **Dr. hab. Anatol PETRENCU**, Universitatea de Stat din Chișinău. Alexei Mateevici – apărător al țărânimii basarabene.
10. **Dr. Rodica SOLOVEI**, Institutul de Științe ale Educației, Chișinău, Republica Moldova. Petre V. Ștefănuță – un etnograf și folclorist meritoriu.

11. **Dr. Vitalie SOCHIRĂ**, Universitatea de Stat din Moldova, Omagiu pentru doi mari geografi din Republica Moldova – Mihai Coșcodan și Sezont Ciubară – cu prilejul aniversării de 80 ani.
12. **Dr. Dionisie BOAGHIE**, Universitatea Agrară de Stat din Moldova; **Dr. Vasile MAXIM**, Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă”. Personalități marcante de silvicultori basarabeni și contribuția acestora în dezvoltarea științelor silvice din România.
13. **Dr. Vasile MAXIM**, Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă”; **Dr. Dionisie BOAGHIE**, Universitatea Agrară de Stat din Moldova; **Dr. Ion DANILESCU**, Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă”. Patrimoniul natural și antropoc din cadrul Basarabiei în cercetările unor personalități notorii din domeniul geografiei.

Discuții / Discussions

SECȚIUNEA III / PANEL III: PATRIMONIU ȘI PROCESE ETNICE ÎN SEC. XVIII-XXI / HERITAGE AND ETHNICITY FROM THE EIGHTEENTH TO THE TWENTY-FIRST CENTURY

Vineri, 24 septembrie, 14.00-17.00/

Friday, 24 September, 14.00-17.00

Bloc 1, et. 2, Clasa Viitorului / Building 1, 2nd Floor, Room of the Future
(Clasa Viitorului)

Link: <https://meet.google.com/yov-mfjv-abz>

Moderatori / Chairs: Dr. Larisa NOROC, Dr. Valentin BURLACU

Comunicări / Presentations:

1. **В.А. САКОВИЧ**, доктор политических наук, профессор, Академия управления при Президенте Республики Беларусь. «Историческая политика» как значимый фактор формирования национальной идентичности и укрепления государственности (на примере Республики Беларусь).
2. **Петро ЧЕРНЕГА**, доктор історичних наук, професор, Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова, м. Київ, Україна. Політика радянського комуністичного режиму щодо державного та національно-культурного відродження українського і молдовського народів у 20-30 рр. XX ст.
3. **Drd. Anton TRAIAN**, Școala Doctorală de Științe Umane, Universitatea „Ștefan cel Mare”, Suceava; profesor la Școala Gimnazială nr.1 Răucești, Neamț, România. Elemente de landscape archaeology în perioada neoliticului și eneoliticului în Depresiunea Neamț-Topolița.

4. **Dr. Valentin BURLACU**, Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chișinău. Tentative de fundamentare a conceptului de „națiune moldovenească” în procesul de formare și evoluție a RASS Moldovenești.
5. **Drd. Maria ȘEVCIUC**, Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chișinău. Repere legale privind valorificarea patrimoniului cultural din Basarabia în Monitorul Oficial al României, 1918-1940.
6. **Drd. Elena PREDĂ**, Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava, România. Facultatea de Istorie și Geografie, România. Analiza cadrului legislativ al sistemului educațional românesc în perioada 1918-1948.
7. **Dr. Sergiu MUSTEAȚĂ**, Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chișinău. Patrimoniul cultural și dezvoltarea durabilă: Agenda ONU 2030 și Republica Moldova.
8. **Drd. Igor SOROCEANU**, Academia „Ștefan cel Mare” a Ministerului Afacerilor Interne al Republicii Moldova. Ocrotirea patrimoniului cultural local de atacurile mercenarilor la etapa actuală.
9. **Dr. Larisa NOROC**, Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chișinău. Protecția patrimoniului prin instituții internaționale. Studiu de caz: Uniunea Internațională pentru Conservarea Naturii.
10. **Dr. Elena BUZINSCHI**, Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chișinău. Sistemul de valori în cugetările filosofice ale lui Tudor Vianu.

Discuții / Discussions

SECȚIUNEA IV / PANEL IV: ISTORIE ȘI PATRIMONIU DIN PERSPECTIVĂ CURRICULARĂ / HISTORY AND HERITAGE FROM THE PERSPECTIVE OF THE CURRICULUM

Sâmbătă, 25 septembrie 2021, 9.00-12.30

Saturday, 25 September 2021, 9.00-12.30

Sala Orange, bloc 1, et. 2 / Reading Room of the UPSC Library, Building 1,
2nd floor

Link: <https://meet.google.com/szs-dzhm-bfg?pli=1&authuser=2>

Moderatori / Chairs: Dr. hab. Elena PLOȘNIȚA, Dr. Valentina URSU

Comunicări / Presentations:

1. **Dr. hab. Elena PLOȘNIȚA**, Muzeul Național de Istorie a Moldovei. Educație pentru patrimoniu: coordonate teoretice.
2. **Dr. Liliana ROTARU**, Universitatea de Stat din Moldova. Patrimoniu nou, dar vechi. Școli superioare din RSSM. 1940-1941.
3. **Dr. Valentina URSU**, Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chișinău. Formarea specialiștilor în Istorie la Institutul Pedagogic din Chișinău în anul de studii 1948-1949.

4. **Dr. Людмила ГЕРУС**, Institutul de cercetare științifică în domeniul științelor umanitare și culturale, Academia de Științe a Ucrainei, Lvov. Moștenirea culturală în practica educațională a muzeului școlar (ca exemplu al Muzeului de Istorie din satul Pogorilivka din Ucraina).
5. **Dr. Татьяна МЕЛЕЩЕНКО**, Universitatea Națională de Pedagogie din Kiev, Ucraina. Cum să vorbim despre NATO cu studenții de la facultățile de pedagogie din instituțiile de învățământ: din experiența lucrului la Facultatea de Pedagogie a Universității Naționale de Pedagogie din Kiev;
6. **Liuba CIBOTARU**, Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chișinău. Strategii de ameliorare a situației școlare și a învățării limbii române în perioada post-pandemică
7. **Dr. Анна БОЛУЧЕНКОВА**, Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chișinău. Cercetarea pedagogică pe baza materialului didactic în domeniul istoriei pedagogice.
8. **Dr. Gheorghi NICULIȚĂ**, Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chișinău. Subiectivismul didactic în predarea Geografiei Fizice a Republicii Moldova în gimnaziile naționale
9. **Corina SAVIȚCHI**, Universitatea Pedagogică de Stat „Ion Creangă” din Chișinău. Oportunitățile tineretului contemporan în realizarea profesională
10. **Master Irina DERCAȘI**, gim. „T. Șevcenco”, Chișinău, Republica Moldova. Muzeul școlar ca centru pentru conservarea și studiul patrimoniului istoric și cultural.
11. **Master Galina BODAREU**, Formarea competențelor de comunicare prin modelarea caracterului participativ al învățării constructiviste la Istorie.
12. **Drd. Sergiu SUVAC**, Universitatea „Valahia”, Târgoviște, Dâmbovița, România. Similitudini și diferențe ale curriculumului gimnazial la istorie în Republica Moldova și România.

Discuții / Discussions

12.30-13.00 Sesiunea de încheiere / Closing Session.